

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE ASSESERING ALGEMENE ONDERWYSSERTIFIKAAT (AOS)

2022 GRAAD 9 PROEFSTUDIE

Vak: Ekonomiese en Bestuurswetenskappe (EBW)
 VRAESTEL 1

Punte: 75

Tydsduur: 90 minute

Hierdie vraestel bestaan uit 21 bladsye, uitgesluit die voorblad.

Instruksies aan die leerder

1. Lees die instruksies en vrae sorgvuldig deur.
2. Antwoord al die vrae.
3. Gebruik die antwoordboek om al jou antwoorde in te skryf.
4. Die gebruik van 'n nie-programeerbare sakrekenaar word toegelaat.

Die toets begin op die volgende bladsy.

Moenie die bladsy omblaai totdat jy aangesê word om so te maak nie.

AFDELING A

1. Watter van die volgende is 'n balansstaatrekening?

- A Verkope
- B Telefoon
- C Skryfbehoeftes
- D Kapitaal

(1)

2. Watter rekening sal 'n debiet-saldo hê?

- A Kapitaal
- B Krediteurekontrole
- C Voertuie
- D Verpakkingsmateriaal

(1)

3. Watter rekening sal in die debietkolom van die Proefbalans aangeteken word?

- A Kapitaal
- B Oortrokke bank
- C Koste van verkope
- D Verkope

(1)

4. Watter van die volgende is 'n uitgawe?

- A Onttrekkings
- B Salarisse
- C Handelsvoorraad
- D Debiteurekontrole

(1)

5. Watter van die volgende is 'n inkomste?

- A Huur
- B Skryfbehoeftes
- C Toerusting
- D Bank

(1)

6. Watter van die volgende verskyn onder die nominale-rekening afdeling in die Proefbalans?

- A Kapitaal
- B Verkope
- C Bank
- D Voertuie

(1)

Ontvang R15 000 van M Mdluli as gedeeltelike vereffening van sy rekening, Kwitansie 10 word uitgereik.

7. In watter kolom van die Kontantontvangstejoernaal sal die bo-staande transaksie aangeteken word?

- A Inkomste
- B Debiteurekontrole
- C Krediteurekontrole
- D Verkope

(1)

Die bankstaat van Commercial Bank toon R1 000 se rente op vaste deposito.

8. Wat sal in die diverse rekeninge, se besonderhede kolom in die Kontantontvangstejoernaal aangeteken word?

- A Commercial Bank
- B Rente -inkomste
- C Bankstaat
- D Vaste Deposito

(1)

Mbali Ntuli het Enhle Salon begin deur R50 000, op 1 Maart 2022, in die lopende rekening van die besigheid te deponeer, Kwitansie 001 is uitgereik.

9. Wat is die R50 000 vir Enhle Salon?

- A Toerusting
- B Onttrekkings
- C Inkomste
- D Kapitaal

(1)

Na 'n maand van handeldryf het Mbali Ntuli haar kapitaal, op 1 April 2022, vanaf R50 000 tot R150 000 verhoog.

10. Hoeveel het Mbali Ntuli as haar kapitaalbydrae op 1 April 2022 betaal?

- A R50 000
- B R150 000
- C R100 000
- D R200 000

(1)

D de Bryn, 'n huurder, het R2 000 direk in die besigheid se rekening op 30 Junie 2022 gedeponeer.

11. Waarom het D de Bryn die R2 000 in die besigheid se rekening gedeponeer?

- A Vir huurinkomste
- B Vir huuruitgawe
- C Vir rente inkomste
- D Vir rente uitgawe

(1)

'n Bedrag van R5 000 is vanaf M Moodley ontvang vir 'n kantoor wat aan hom uitgehuur word.

12. In watter hulpboek word die bo-staandse transaksie ingeskyf?

- A Kontantontvangstejoernaal
- B Kontantbetalingsjoernaal
- C Debiteurejoernaal
- D Krediteurejoernaal

(1)

Kontantverkope van handelsvoorraad beloop R45 000 en R15 000 se wins was gemaak.

13. Hoeveel was die kosprys?

- A R45 000
- B R15 000
- C R60 000
- D R30 000

(1)

Voorraad ter waarde van R50 000 was teen 'n winsopslag van 25% op kosprys, vir kontant, verkoop.

14. Wat was die kosprys van die voorraad?

- A R50 000
- B R62 500
- C R40 000
- D R12 500

(1)

Die "Tea & Spice"-winkel verkoop goedere met 'n kosprys van R10 000 en 'n wins van R5 000 is gemaak.

15. Wat was die verkoopprijs van die voorraad?

- A R15 000
- B R10 000
- C R5 000
- D R20 000

(1)

Die Kontantbetalingsjoernaal van Mphemba Holdings het die volgende kolomme: Handelsvoorraad, Skryfbehoeftes en Krediteurekontrole.

Koop handelsvoorraad van R21 000 en verpakkingsmateriaal van R5 000 op 5 September 2022.

16. In watter kolom word die bo-staande transaksie aangeteken?

- A Bank, Handelsvoorraad en Diverse rekeninge
- B Bank, Handelsvoorraad, Verpakkingsmateriaal en Diverse rekeninge
- C Bank, Verpakkingsmateriaal en Diverse Rekeninge
- D Bank, Skryfbehoeftes, Krediteurekontrole en Diverse Rekeninge (1)

Die maatskappy het op 5 Oktober 2022, 'n rekenaar vir die klerk aangekoop. Hierdie item word in die Diverse rekeninge aangeteken.

17. Wat word in die Besonderhede kolom van die Diverse Rekeninge ingeskryf?

- A Skryfbehoeftes
- B Voertuie
- C Toerusting
- D Onttrekkings (1)

Betaal weeklikse lone deur 'n Elektroniese Fonds Oordrag (EFO) op 14 Mei 2022.

18. Wat is die brondokument wat gebruik word om die bo-staande transaksie aan te teken?

- A Bankstaat
- B Kasregisterrol
- C Oorspronklike faktuur
- D EFO-betalings bewys (1)

Koop voorraad van Bears Groothandelaars en betaal deur middle van 'n elektroniese fonds oordrag.

19. In watter hulpboek en kolomme sal die bo-staande transaksie aangeteken word?

- A Kontantontvangstejoernaal, Bank, Verkope en Koste van verkope
- B Kontantbetalingsjoernaal, Bank en Handelsvoorraad
- C Debiteurejoernaal, Debiteurekontrole, Verkope en Koste van verkope
- D Krediteurejoernaal, Krediteurekontrole en Handelsvoorraad (1)

28 Februarie 2022

Whoopy winkels maak 'n EFO-betaling aan Izimbali Ontwerpe vir handelsvoorraad wat in Desember 2021 vir R10 000 krediet gekoop is.

20. In watter kolomme word die bo-staande transaksie aangeteken?

- A Bank, Handelsvoorraad en Diverse Rekeninge
- B Bank, Lone en Diverse Rekeninge
- C Bank en Krediteurekontrole
- D Bank en Debiteurekontrole (1)

'n Uittreksel uit die boeke van Zimdolar Ink. op 1 Augustus 2022:

Debiteuregrootboek		
D4	S. Samuels	R8 500

Krediteuregrootboek		
K2	Quik Groothandelaars	R11 000

Zimdolar Ink. koop handelsvoorraad op 16 Augustus 2022 van Quik Groothandelaars teen R20 000 en maak 'n EFO-betaling vir die volledige bedrag verskuldig.

21. Hoeveel sal op 16 Augustus 2022 aan Quik Groothandelaars betaal word?

- A R31 000
- B R28 500
- C R11 000
- D R20 000 (1)

Swiss Bpk. betaal Khumalo Eiendomme R35 000, deur middel van 'n EFO, vir 'n besigheidsperseel wat gehuur word.

22. Hoe sal die transaksie in die Diverse rekeninge van Swiss Bpk. aangeteken word?

A

Bedrag	Besonderhede
35 000	EFO

B

Bedrag	Besonderhede
35 000	Khumalo Eiendomme

C

Bedrag	Besonderhede
35 000	Besigheidsperseel

D

Bedrag	Besonderhede
35 000	Huuruitgawe

(1)

Die eienaar, S'busiso, het kruideniersware ter waarde van R 2 500 op 14 Februarie 2022 vir Betty (sy vrou) geneem.

23. Wat word in die besonderhede-kolom van die Diverse Rekeninge in die Kontantbetalingsjoernaal geskryf?

- A Kruideniersware
- B S'busiso
- C Onttrekkings
- D Betty

(1)

‘n Uittreksel:

Debiteurejoernaal van Koos Ondernemings- Augustus 2022

DJ8

Dok. No.	Dag	Debiteur	Fol.	Verkope	Koste van verkope
100	12	D. Danisa	D5	16 500	12 500

24. Watter brondokument word gebruik om die transaksie aan te teken?

- A Duplikaat faktuur
- B Oorspronklike faktuur
- C Duplikaat kredietnota
- D Oorspronklike kredietnota

(1)

Lucky Bpk. verskaf handelsvoorraad ter waarde van R30 000 op krediet aan Lion Bpk.

25. Wie is die debiteur in die transaksie?

- A Verskaffer
- B Lion Bpk.
- C Handelsvoorraad
- D Lucky Bpk.

(1)

Handelsvoorraad, met ‘n kosprys van R9 600, word op krediet aan Bape Handelaars verkoop, (R1 030 wins).

26. Hoeveel skuld Bape Handelaars?

- A R1 030
- B R9 600
- C R8 570
- D R10 630

(1)

Bestie Vervaardigers verkoop voorraad vir R5 000 aan TJ Pitse op krediet, 'n winsopslag van 75% word gebruik.

27. Hoeveel sal as Kosprys van verkope in die Debiteurejoernaal aan geteken word?

- A R2 142.86
- B R2 857.14
- C R8 750.00
- D R7 143.00

(1)

Transaksie op 3 September 2022 vir Zoe Winkels

Koop ink vir 'n rekenaar op krediet vanaf Bham Boekwinkel vir R2 500.

Verkoop voorraad op krediet aan DJ Trans vir R1 700 en aan ZD Musiek vir R2 000.

28. Wie is die krediteur in die transaksie?

- A DJ Trans
- B Zoe Winkels
- C Bham Boekwinkel
- D ZD Musiek

(1)

Ontvang 'n kredietfaktuur van ZP Verksaffers vir die volgende aankope:

Handelsvoorraad, R600 en Skryfbehoeftes, R310.

29. In watter kolomme in die Krediteurejoernaal word die transaksie aangeteken?

- A Krediteurekontrole and Diverse Rekeninge
- B Krediteurekontrole en Handelsvoorraad
- C Krediteurekontrole, Handelsvoorraad en Skryfbehoeftes
- D Krediteurekontrole, Skryfbehoeftes en Diverse Rekeninge

(1)

Koop verpakkingsmateriaal en verbruiksgoedere op krediet van Akky Handelaars, vir R1 200 en R3 400 onderskeidelik.

30. Hoeveel moet aangeteken word in die Krediteurejoernaal vir verpakkingsmateriaal?

- A R3 400
- B R4 600
- C R1 200
- D R2 200

(1)

4 Januarie 2022

Letlape Winkels koop penne, potlode, krammetjies en krammasjiene op krediet van Stars Boekwinkel vir R5 010 volgens faktuur 23.

31. Wat sal in die Diverse Rekeninge kolom ingeskryf word?

- A Skryfbehoeftes
- B Handelsvoorraad
- C Verpakkingsmateriaal
- D Krediteurekontrole

(1)

'n Onervare boekhouer het die kredietaankope van meubels verkeerdelik in die Kontantbetalingsjoernaal aangeteken.

32. In watter joernaal moes die transaksie aangeteken gewees het?

- A Debiteurejoernaal
- B Kontantontvangstejoernaal
- C Krediteurejoernaal
- D Kontantbetalingsjoernaal

(1)

Jou maatskappy koop 'n voertuig van ABC Motorhawe op krediet vir R120 000.

33. Hoekom word voertuie onder Diverse Rekening aangeteken?

- A Voertuie word nie gereeld gekoop nie en het nie 'n afsonderlike kolom nie.
- B Duur aankope moet in die Diverse Rekening kolom aangeteken word.
- C Diverse Rekening is 'n kolom vir die boekstaving van slegs voertuie.
- D Nuwe voertuie word altyd in die Diverse Rekening kolom aangeteken.

(1)

Ontvang Kredietfaktuur 142 van Thulari Groothandelaars vir die volgende:
handelsvoorraad, R7 800 en verpakkingsmateriaal, R3 600.

34. Hoeveel moet in die Krediteurekontrole-kolom aangeteken word?

- A R3 600
- B R7 800
- C R4 200
- D R11 400

(1)

“BB-Keys” het op 11 September 2022, 'n EFO betaling gemaak vir kantoor-schoonmaakmiddels van R4 200.

35. Hoe word die transaksie volgens die Rekeningkundige Vergelyking ontleed?

- A Bank is gedebiteer en “BB-Keys” Sleutels is gekrediteer
- B Bank is gekrediteer and Schoonmaakmiddels is gedebiteer
- C Bank is gedebiteer en Schoonmaakmiddels is gedebiteer
- D Bank is gekrediteer en Eienaarsbelang is gedebiteer

(1)

‘n EFT betaling van R9 700 word deur “Easy Stores”, op 7 Mei, aan “Platinum Cash and Carry” gemaak, as ‘n gedeeltelike betaling van die bedrag verskuldig.

36. Wat sal die effek op die Rekeningkundige vergelyking wees?

A

B	=	EB	+	L
-9 700		0		+9 700

B

B	=	EB	+	L
-9 700		+9 700		0

C

B	=	EB	+	L
0		+9 700		-9 700

D

B	=	EB	+	L
-9 700		0		-9 700

(1)

Maandelikse huur van R3 500 was vanaf KP Pilane ontvang.

37. Hoe word die transaksie volgens die Rekeningkundige Vergelyking ontleed?

A

B =		EB		+ L	
Effek	Rede	Effek	Rede	Effek	Rede
-3 500	Bank verminder	-3 500	Huuruitgawe verminder EB		

B

B =		EB		+ L	
Effek	Rede	Effek	Rede	Effek	Rede
-3 500	Bank verminder			-3 500	Krediteurekontrole vermeerder

C

B =		EB		+ L	
Effek	Rede	Effek	Rede	Effek	Rede
+3 500	Bank vermeerder	+3 500	Huurinkomste vermeerder EB		

D

B =		EB		+ L	
Effek	Rede	Effek	Rede	Effek	Rede
+3 500	Bank vermeerder			+3 500	Huurinkomste vermeerder Laste

(1)

Marumola Winkels ontvang 'n EFO betaling van Tau Winkel ter vereffening van hul rekening, R7 290.

38. Hoe word die transaksie volgens die Rekeningkundige Vergelyking ontleed?

A

B	=	EB	+	L
-7 290		0		+7 290

B

B	=	EB	+	L
-7 290		0		0
+7 290				

C

B	=	EB	+	L
+7 290		-7 290		0

D

B	=	EB	+	L
+7 290		0		0
+7 290				

(1)

Lucy deponeer R50 000 as kapitaalbydrae in die besigheid se rekening by Nedbank.

39. Wat is die effek op die Rekeningkundige Vergelyking?

A

B	=	EB	+	L
0		+50 000		+50 000

B

B	=	EB	+	L
-50 000		+50 000		0

C

B	=	EB	+	L
+50 000		+50 000		0

D

B	=	EB	+	L
+50 000		0		-50 000

(1)

Maak EFO-betaling aan Telkom, R2 300, vir die besigheids-telefoon.

40. Wat is die effek van die transaksie op die Rekeningkundige Vergelyking?

A

B		EB		+ L	
=					
Effek	Rede	Effek	Rede	Effek	Rede
		-2 300	Telefoon verminder EB	+2 300	Krediteurekontrole vermeerder

B

B		EB		+ L	
=					
Effek	Rede	Effek	Rede	Effek	Rede
+2 300	Bank vermeerder			+2 300	Krediteurekontrole vermeerder

C

B		EB		+ L	
=					
Effek	Rede	Effek	Rede	Effek	Rede
-2 300	Bank verminder	-2 300	Telefoon verminder EB		

D

B		EB		+ L	
=					
Effek	Rede	Effek	Rede	Effek	Rede
+2 300	Bank vermeerder	-2 300	Telefoon verminder EB		

(1)

Maak 'n EFO-betaling, op 28 April 2022 aan die verhuurder, PJ Klaas, R4 100 vir die huur van die perseel en R3 500 vir die huur van stoorspasie.

41. Hoeveel moet in die Huuruitgawe-rekening aangeteken word?

- A R3 500
- B R4 100
- C R600
- D R7 600

(1)

'n EFO betaling was aan die Moses Kotane Munisipaliteit gemaak, R1 560, vir water en elektrisiteit.

42. Hoe word die dubbeleinskrywingsbeginsel vir die transaksie toegepas?

- A Debiteer Bankrekening en krediteer Water en Elektrisiteit
- B Krediteer Moses Kotane Munisipaliteit en krediteer Bankrekening
- C Debiteer Water en Elektrisiteit en krediteer Bankrekening
- D Krediteer Water en Elektrisiteit en debiteer Moses Kotane Munisipaliteit

(1)

Wanneer goedere kontant vir die besigheid aangekoop word, sal Bank gekrediteer word.

43. Watter rekening word gedebiteer in die Algemene Grootboek?

- A Handelsvoorraad
- B Bank
- C Koste van verkope
- D Verkope

(1)

Die volgende inligting is uit die Algemene Grootboek van “Kitso Events” vir Augustus 2022 geneem:

Krediteurekontrole R28 305 (1 Augustus 2022)

Totale Aankope in die Krediteurejoernaal R52 450

Totale Betalings aan krediteure R26 500

44. Wat is die saldo vir Krediteurekontrole op 1 September 2022?

A R28 305

B R54 805

C R26 500

D R54 255

(1)

IJ Metsileng, die eienaar van “Base Holdings”, vermeerder haar Kapitaal bydrae van R35 000 na R70 000.

45. Hoe sal die transaksie na die Algemene Grootboek oorgeboek word?

A Debiteer Kapitaal Rekening en krediteer Bankrekening, R35 000

B Krediteer Kapitaal Rekening en debiteer Bankrekening, R35 000

C Debiteer Kapitaal Rekening en krediteer Bankrekening, R70 000

D Krediteer Kapitaal Rekening en debiteer Bankrekening, R70 000

(1)

[45]

AFDELING B

Die volgende inligting verkyn in die boeke van “JJ Stores” vir Maart 2022.

JJ Stores verkoop voorraad teen ‘n winsopslag van 50%.

Transaksie: 5 Maart 2022

Kontantverkope van handelsvoorraad volgens die kasregisterrol is R25 000.

46. Gebruik die inligting om die Kontantontvangstejoernaal van “JJ Stores” vir 31 Maart 2022 voor te berei. (5)

Die volgende inligting verkyn in die boeke van Coco Kleinhandelaars vir Maart 2022

Transaksie: 31 Mei 2022

Coco Kleinhandelaars betaal TELCO deur ‘n EFO betaling vir die besigheid se telefoonrekening asook die eienaar se privaat telefoonrekening, van R2 000 en R550 onderskeidelik.

47. Boekstaaf die transaksie in die Kontantbetalingsjoernaal van Coco Kleinhandelaars op 31 Mei 2022. (5)

Op 25 Februarie 2022, word handelsvoorraad van Pick & Carry op krediet vir R 23 300 aangekoop, faktuur 012.

48. Boekstaaf die transaksie in die Krediteurejoernaal van BoB Winkels vir Februarie 2022. (5)

SS Johnson verkoop handelsvoorraad vir R4 500 kontant aan L. Lucas, teen ‘n winsopslag van 50%. Reik Kwitansie 123 uit.

49. Toon die effek van die transaksie op die Rekeningkundige Vergelyking. (7)

Die volgende inligting is geneem uit die boeke van “PK Motors”:

Debiteurekontrole R31 560 (beginsaldo)

Totale Verkope in die Debiteurejoernaal R66 450

Totale betalings vanaf debiteure R34 510

50. Gebruik die inligting om die Debiteurekontrole-rekening in die Algemene Grootboek van PK Motors vir Mei 2022 te voltooi. Saldeer die rekening aan die einde van die maand.

Algemene Grootboek van PK Motors

Balansstaatrekeninge

Debiteurekontrole-rekening

Datum		Besonder- hede	Fol	Bedrag		Datum		Besonder- hede	Fol	Bedrag	
2022	?	Saldo	a/b	?		2022	31	?	KOJ	?	
Mei						Mei		8			
	31	Verkope	?	?				Saldo	o/d	?	
				?						?	
Junie	1	Saldo	a/b	?							

(8)

[30]

Einde van die toets

